

סוכה • רבי יסודם מכשיר • בגמרא מפרש פלוגתייהו: ושאינה
בזכוס עשרה • בגמרא מפרש טעמא: שלג דפטוס •
נמי בגמרא יליף להו: ושקממא מרובה מללס • המועט בטל
ברוב והרי הוא כמי שאינו ועל שם הסך קרויה סוכה: **גמ' מבוי**
שטוף גבוס • מבוי שהוא סתום משלש תורה אור
לדנין ורלשו פתוח לרשות הרבים
ותלירות פתוחות לו ויואלות וזאות
לרשות הרבים הרי הוא רשות היחיד
לכני תלירות ואסרו חכמים להוליא
מרוקו לרשות חבירו בלא עירוב
שהתלירות כל אחת רשות לעצמה
והמבוי רשות לכולן והלרבו בו שיתוף
להסתפק כל התלירות בפת או ציין
ולהניח השיתוף בפת מן התלירות
ולפי שאין לו מחילה רביעית וקרוב
הוא להיות דומה לרשות הרבים הלרבו
היכר ברלשו הפתוח לרשות הרבים
או למי זקוף או קורה מותל לכותל
ואם גבוה הקורה מעשרים אמה:
ימטט • יפילו: אינו לרד • והתם
מפרש טעמא: **סוכה מדאורייתא** •
דעשרים אמה דילה ילפינן מדאורייתא
וקודם שנקנית המשנה נלמדה
שיעורה מסוי: **פני פסולת** • שייך
למתיני בה לשון כולומר לא
נעשית כחורה וכהלכה: **מבוי** •
דכוליה מדרבנן מדאורייתא בני ליה
בשלג מחילתו וחלו לרד לקורה זו
אלא מדרבנן: **פני פסולת** • דלא
שייך למתיני בה לשון פסול דמחלו
פסלה קודם שנקנית משנה זו הרי
היא תחלת הוראתו ומלותו: **ואיכתיים**
אימא דבאורייתא נמי • שייך למימר
תקנתא: **סוכה דנפיש מילתא** • ואין
דומין תקנותיהן לו ולו ולרד לשנות
הלשון לכל תקנה ותקנה כגון גבוהה
ימטט וכשאינה גבוהה יגביה ושאין
לה שלג דפטת יעשה לה ושקממא
מבויה יסיף סך הלכך פסיק ומתי
פסולה דמלי למיכללינהו לכולהו בך
פסולה דקיימאן לך (פסחים 97 ע"ג): **ישנה**
אדם נפיש ומיודו דן לקורה: **מבוי ליה**
נפיש מילתא • בלחות משנה: **למטו**
ידפו • עשה סוכה ששיבחה ניכרת
לך דכתיב ידעו כי בסוכות השבתי
לויטי לי שב בני דריש ליה ואע"ג דלין
זילא מידי פשוטו דהיקף עניי כבוד
מייה דרשינן ליה לרשעה: **דלא שלג**
בס פניא • שאני רואה את הסך
וסוכה היטי סך כשן: **ופוסה**
פסיס ללל • משמע אין סך אלא
העשוי ללל: **אלא בלל דפטוס** • שהללין
מגינין זה לזה מתוך גובהן של דפטוס
ואין לרד סך ולקמן מוקי פלוגתייהו
לרי' זירא בשאין לך אלא ארבע על
ארבע דקיס להו לרבנן דכתיב שיעורא
ליכא לל סך אלא לל על דפטוס:

[לקמן ע"ז]
עירובין ב'
[פ"ג שלג]
[לקמן כ"ג]
עירובין ב'

ע"ג

סוכה פרק ראשון סוכה

ב

עין משפט
נר מצוה

א מ"י פ"ד מהלכות
סוכה כלכס א סמג
עשין מ"ג טו"ע א"ח ס"י
תלג ט"ף א:
ב ב"מ"י ט"ז טו"ע ט"ז
ט"ף ב:

סוכה • מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה ומאי שנא גבי מבוי
דתני תקנתא • והא ללא פריך מאי שנא גבי הדם דתני
פסולה ותקנתא דתמן בפרק לולב הגזול (לקמן 97 ע"ג) או שהיו
עצביו מרובין מעליו פסול והם ימעטו כשר ללא פריך אלא מאוכסה
ומצבו שדיים שיה לענין גבוה ושינה
לשון משנתו ועוד דגבי הדם אלטרדיך
למתיני תקנתא דס"ד למינא כיון
ד"דגולו בפסול חו לים ליה תקנתא:

[כך דגולו פ"י אגרו
ע"ד ליתא לקמן ע"ג]
מגדלו האמנה וזוהו כיוון
הסוכה למלי דמסיק לקמן
לג: ועלום בטר דתגדן]

ג ב"מ"י ט"ז טו"ע ט"ז
ט"ף ב' סמג
ט"ף ט"ז טו"ע א"ח סמג
ט"ף ב' סמג

ד ד"מ"י ט"ז טו"ע ט"ז
ט"ף ב' סמג
ט"ף ט"ז טו"ע א"ח סמג
ט"ף ב' סמג

ה ה"מ"י ט"ז מהלכות
סוכה כלכס יד סמג
עשין דרבנן א טו"ע
א"ח ס"י ט"ז טו"ע טו:
ט"ף ב' סמג

[ל"ל למעלה מעשרים
ט"ז]

ו מ"י פ"ד מהלכות
סוכה כלכס יד סמג
טו"ע א"ח סמג
ט"ף ב' סמג

[ל"ל דנפישין מיליה
וכ"ל בעירובין ב']

רבינו חננאל

סוכה שריא גבוהה
מעשרים אמה פסולת
והי יהודה מכשיר
ותנן בעירובין מבוי
שריאה גבוה מעשרים
אמה ימעט מ"ש מבוי
דקתני תקנתא כולומר
יעטט זה הגובה יורדי
הקורה למטה ס"ב אמה
ויקחון תכתיב ורוכסר
ולגבי סוכה תני פסולה
לתני נמי גבי סוכה
יעטט ושינן בסוכה
פסולתיה ב"ב ב ה
מדאורייתא ונפיש
אמה תני פסולה: מבוי
שריאה מרבנן ב"י ובאו
פוסל בסוכה ר"ב
אמר סתא למען ידעו
דורותיהם כי בטרות
הישבתי את בני ישראל
כל סוכה שאינה ידועה
דחיי סוכה דמצוה היא
אינה סוכה ולמעלה
ס"ב אמה אין אדם
יורד שרד בסוכה דלא
שפוטו ביה עינא למיכך
פסולת ור"י זירא אמר
*בלל דפטת דחיי אבוי
החמה ורודת לנן
שפתות קרינא אס
יעשה באינן מסיס
סוכה אינה סוכה משום
שאין שלג מפני חמה.
ויש החם דל שפתות
קרינא המועטת החמה
ובמאן צל סוכה *אבא
אל הדפנות תמצא
צל הסך בפסוק אור
הרע מה הפסוק
שהוא חתת הסך כי
הוא מצי' רבא
אמר מריתבין בסבת
תשבו בשעת מיס' ו'
ימיס בלגדי ש"ס דירת
עדאי בעינן ולמעלה
ס"ב אמה ודאי דירת
קבע ודא ותינה דירת
עראי למיכך פסולה •

אבל למטה ס"ב אמה דתשבו בה צריך הירושב שיעור ידועה כי יושב בסך של אמה סוכה אלא ידועה לזרות כלומר הדורות הבאין כיון שראוין שעשין סוכות ומכתיב ביה דירתן וירושבין ביות
קרא ליתא ידועה למאן דתשבו בה צריך הירושב שיעור ידועה כי יושב בסך של אמה סוכה אלא ידועה לזרות כלומר הדורות הבאין כיון שראוין שעשין סוכות ומכתיב ביה דירתן וירושבין ביות
היה בסוכה שראוין סמני מה עשין כן ומכתיב לון אבותיהם מעשה יצירת מצרים ור"י זירא סוכה לימות המשיח היא *כלומר ישיבת ישראל בשלהו בלי פחד או אצילו במבדבד במקום שאין שם לא
חוסה ולא עיר ואין דרשיןן אלא לחמה או לרוב פטר וסוכה ללל ולמכסה דיי ולא נלמד ממנה דין סוכה של מצוה (מבוי ר' יורא א' היכי ליתביב דופה בשלון כיסוי כלומר דבר הנכנסה והדומה לין השמש
ופו החפץ אמאי תתיב סוכה למלך כי גם סוכה של מצוה (עירובין) זו היא מצוה (ברבא) נמי לא אמרי משום קושיא דאבוי ב"י דא דאמר ר' יאשי' אבוי רב מלוקטת ת"ק דסתני' ור"י זירא בשאין
* (מלא דחכר וז"ל דמשיה פסולת משום דלמעלה מ"י אינו יושב בלל סוכה אלא בלל דפטוס) ** (מלא דז"ל הכא סמ"כ סמ"כ דפטוס תמאל לל סמ"כ נמקום אמר וק"י)

סוכה

א *שריאה גבוהה למעלה מעשרים אמה
פסולה ורבי יהודה מכשיר ושיאינה גבוהה
עשרה מפתים יושאין לה (*שלושה) דפנות
ישחמתה *מרובה מצלתה פסולה: **גמ' תנן**
התם *מבוי שהוא גבוה *מעשרים אמה
ימעט רבי יהודה אומר אינו צריך מאי שנא
גבי סוכה דתני פסולה ומאי שנא גבי מבוי
דתני תקנתא סוכה דאורייתא תני פסולה
מבוי דרבנן תני תקנתא ואיבעית אימא
בדאורייתא נמי תני תקנתא מיהו סוכה
(*דנפיש מילתא) פסיק ותני פסולה מבוי
דלא נפיש מיליה תני תקנתא מנה"מ *אמר
ויקרא רבה דאמר קרא *למען ידעו דורותיכם כי
בסוכות הושבתי את בני ישראל עד עשרים
אמה אדם יודע שהוא דר בסוכה למעלה
מעשרים אמה אין אדם יודע שדר בסוכה
משום דלא שלמא בה עינא רבי זירא אמר
מחבא *סוכה תהיה לצל יומם מחורב עד
עשרים אמה אדם יושב בצל סוכה למעלה
מעשרים אמה אין אדם יושב בצל סוכה
אלא בצל דפנות א"ל אבוי אלא מעתה
העושה סוכה בעשתרות קרנים הכי נמי
דלא הוי סוכה א"ל התם דל עשתרות קרנים
איכא צל סוכה הכא דל דפנות ליכא צל
סוכה ורבא אמר מחבא *בסוכות תשבו
שבעת ימים אמרה תורה כל שבעת הימים
צא מדירת קבע ושב בדירת עראי עד
עשרים אמה אדם עושה דירתו עראי
דמעלה מעשרים אמה אין אדם עושה
דירתו דירת עראי אלא דירת קבע א"ל אבוי
אלא מעתה עשה מריצות של ברזל וסיכך
על גבן הכי נמי דלא הוי סוכה א"ל הכי
קאמינא לך עד כ' אמה דאדם עושה דירתו
דירת עראי כי עבד ליה דירת קבע נמי נפיק
למעלה ס"ב אמה דאדם עושה דירתו דירת
קבע כי עבד ליה דירת עראי נמי לא נפיק
כולהו

לקבוע הנסרים במסמרים שלא ירדו גשמים בסוכה ואפילו תימני
לומר דלאכור משום גזרת תקנה כי היכי דאמר לקמן בפירקין
(97 ע"ג) גבי פלוגתא דר"מ ורבי יסודה דמסכבין בנסרין דלי
מכשרת בהו אחי למימר מה לי לנסך בזה מה לי ליכב תחת תקנת
ביתי וביתו ודאי פסול מדאורייתא דסוכה דאמר רחמנא ולא ביתו
של כל ימות הנסגה מ"מ כיון דלא אסור אלא מדרבנן לך שיכא
למימר שקבשמים סימן קללה וז"ל דתי ללא חיישינן ברבטת א'
עבד להו קבע מ"מ בסוכה שטיקר הסוכה על שם הסך לא
מיתקשרה עד דעבד לה עראי ומה"ט נמי ניחא לרבי זירא דרדיש
מדתיה וסוכה תהיה ללל הא כתי' נמי מורס וממטר ויבטי נמי
שלא ירדו גשמים לטובה אלא ודאי משום דבעינן סככה עראי וא"כ הוה ליה קבע:

מדתיה וסוכה תהיה ללל הא כתי' נמי מורס וממטר ויבטי נמי שלא ירדו גשמים לטובה אלא ודאי משום דבעינן סככה עראי וא"כ הוה ליה קבע:

כ"ב